

**Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)**

**Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

Test 18

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

a. A csatadal sajátosságai a vers alapján 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. csatadal – buzdító, lelkesítő, a harcra készülők indulója; a katona eszközkészlete, dinamikus képek, a katonák menetét, lépését imitáló versforma; a cél kijelölése, meggyőzés retorikája stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. A vers beszédhelyzete 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. általános helyzetkép, E/3. személyben a tudósítás hangnemében jeleníti meg a csatába indulók lelkes, bátor, hittelt, önbizalommal teli magatartását; 4. vsz. személyes hangú elkötelezettség, érzelmi ráhatás, példakövetés magatartása, a csatlakozás mozzanata; 5. vsz. T/1. személyre vált át, a hazáért való önfeláldozás gesztusa I. feltételes mód, gondolatpárhuzam stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. Stílusalakzatok, hangzás és jelentés 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. refrén: „Előre” határozott irányt jelölő; a kitartást erősíti, a közös akaratot; az auditív képpel való indítás erőteljes, mindenkit megmozgató: a hangszerek, a hangutánzó igék, a zárhangok, a pergő r-ek sokszínűsége, a csata hangjait felidéző ereje stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont

d. A költemény értékrendje 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. a nemzeti öntudat kifejezője a vers: a magyart a vitézzel azonosítja, bátorság, a hazáért való önfeláldozás jellemzi; transzcendens cél, közös akarat: a szabadságért való küzdelem, a helytállás, becsület, a hírnév stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat *4 pont*, helyenként töredezt gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *2 pont*, töredezt gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása, a következő, szövegből vett információk alapján: *Az Európai Űrügynökség Rosetta űrszondájának felvételein a 67P/Churumov-Gerasimenko-üstökös magja körül zárt pályán keringő kis méretű magtöredéket fedeztek fel, amely az üstökös kísérlőjének, kis „holdjának” tekinthető.* **5 pont**

b. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz megfogalmazása, a következő, szövegből vett információk alapján: *Az Európai Űrügynökség (ESA) Rosetta űrszondája 2014. augusztus 6-án – tehát már öt éve – ért a 67P/Churumov-Gerasimenko-üstökös (röv. 67P) magjához, és igen bonyolult mozgásokat végezve több mint két évig, 2016. szeptember 30-ig maradt közelében és tanulmányozta a Naprendszer őseredeti kis égitestjét. A szonda Philae leszállóegysége – bár igen kalandos út után – 2014. november 12-én sikeresen leszállt az üstökös mag felszínére, majd a keringő egység 2016. szeptember 30-án előre eltervezett módon és helyen elérte az üstökös mag felszínét, és ezzel befejezte küldetését.* **5 pont**

c. Nyelvi elemek azonosítása, értelmezése. *Pl. a 67P-üstökös magja körül egy kis égitest kering, vagyis egy természetes kísérlője, mondhatni „holdja” van az üstökösnek. – nem igazi hold, csupán holdszerű kísérlő égitest, mely elenyészően kicsi ahhoz, hogy holdnak nevezzük, de holdként viselkedik, azaz kering a bolygó körül.* **5 pont**

d. Témához való igazodás

5 pont

A véleménykifejtés követelményeinek betartása

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott alkotás műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága *5 pont*

(pl. *Margit-legenda*: középkori legenda; keresztény világszemlélet; Margit szentsége, példamutató cselekedetei, csodatettei; szubjektív elbeszélő, középkori misztikum, látomásos, szimbolikus képalkotás, motívumok;

Zrínyi: barokk eposz: rendkívüli, példamutató hős, közösség érdeke, küzdelem; eposzi kellékek, csodás elemek, keresztény és görög mitológiai elemek; Zrínyi Miklós, a hős bemutatása, példamutatás, személyesség; téma: Szigetvár 1566-os ostroma; célratörő, szigorú kompozíció, mellékepeződök a kompozícióban: a szerelmi szálak példázatértéke, alapkoncepció, paradox tétel, bizonyítási – keresztény szemlélet, szerkezetbeli, jellemzésbeli – eljárások; történelmi hitelesség, valószínűség elve – fikció, váratlan fordulatok stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlés a válaszádra *1 pont*.

b. a mű stílusirányzata

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Margit-legenda*: középkori embereszmény: a szent középpontba helyezése, Margit élettörténetében, jellemében, cselekedeteiben a keresztény értékrend megvalósulása; a keresztény világ hierarchikus tagolódása: a transzcendens világ: középpontjában Isten/Krisztus

törvényei, példája, értékei; cél: imitatio Christi; a földi világ az isteninek alárendelt: evilági értékek megvetése, aszketikus életmód; látomásosság, fényszimbolika, kereszt-motívum;

Zrínyi: barokk stílus jellemzői: monumentális témaválasztás, szerkezeti megoldások, paradox tétel bizonyítása; célja példamutatás, hatáskeltés, gyönyörködtetés; eposzi kellékek barokk stílusban: pl. invokáció/segélykérés: Szűz Máriától kér segítséget; enumeráció/seregszemle látványa: török érkezése, magyarok csöndje; változatosság: a hősök kiemelése, kozmikus méretű hasonlatok, metaforák, költői túlzások; a harcok mozgalmas leírásai, nagyság, erő érzete, nagy tömeget mozgat, egyéniségeket kiemel: I. párviadal, a harcolókat személyes indítékaik vannak, dühük, indulataik, beszédük; hősiesség, barátság, szerelem; reflexiók: a Szerencse, a Hajnal mitológiai alakja; csodás elemek: isteni beavatkozás, kinyilatkoztatás, végzetes véletlen; a mártíromság barokk ábrázolása: látomásos kép stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. az áldozatvállaló hős jellemzése

5 pont

Értvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont,

(pl. *Margit-legenda*: középkori hős: kiválasztottság motívuma: születése előtt, a nemzet megmeneküléséért; élettörténetének mozzanatai szentségének bizonyítékai: I. kiválasztott gyermek motívuma; felnőtt korában: elköteleződés, felszentelés, Krisztus szolgálata; önfeláldozás, mártírszerep vállalása, nemzetföltés, ima, vezeklés a magyarságért; ellentétezés: hite, belső értékei, nemessége – környezete gondolkodásmódja; Margit elvei melletti kitartása, Krisztus szolgálatát a családja fölé helyezi, személyes hite megkülönbözteti, szembeállítja környezetével; őt igazoló csodás tettek; eszményítés, túlzás, naturalisztikus leírás, elbeszélői, szubjektív felkiáltások;

Zrínyi: barokk hős, példamutatás, eszményítés, túlzás, fokozás: ember – vitéz – mitikus hős; Zrínyi Miklós Krisztus bajnoka: ismeri és vállalja sorsát, kiválasztott szerep I. meghajló feszület-motívuma; Isten elfogadja felajánlott áldozatát; nem alkuszik, nem inog meg; Istenével kapcsolatban lévő, szándékát értő keresztény ember és hazáját védő vitéz pozitív értékei jellemzik: önfeláldozás, a kereszténység védelme, hazaszeretet, közösségi érdekek, alázat, tisztelet, bátorság; Zrínyi buzdító, esküre szólító beszédében – I. V. ének – a küzdelem céljának hierarchikus rendje: keresztény szerelmes haza, család, saját hírnév, élet; Zrínyi halála engesztelő áldozat az összmagyarságért; megdicsőülés; Radivoj, Juranics példája; Borbála tette stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. ellentétek a választott műben

5 pont

Értvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Margit-legenda*: szereplők magatartása között: Margit hite, ezt bizonyító tettei – társai formális vallásossága, értékszemléletbeli: anyagi és erkölcsi, szellemi értékek, társadalmi különbségek: a királyleánynak kijáró presztízs, gazdagság – elutasítása, szegénység vállalása;

Zrínyi: térbeli ellentétek: transzcendens, evilági; szereplők közötti: összmagyarság – szigetvári magyarok; magyar és török vezér/sereg közötti erkölcsi, magatartásbeli ellentétek; a női szereplők, szerelmi szálak közötti ellentétek; változások: Szulimán és serege pozitív értékei, a negatívak felerősödése, erkölcsi bukásuk; paradox tétel a barokk epikában, annak bizonyítása, erkölcsi győzelem stb.),

értvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben értvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben értvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra* *1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.